

Punkt 6.

Drøftelse af fritidsanalyse

2015-067117

Skoleforvaltningen og Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen fremsender til Skoleudvalget og Familie- og Socialudvalgets drøftelse, de foreløbige resultater af kortlægningen af fritidstilbud med henblik på opstilling af scenarier for det fremtidige fritidstilbud.

Beslutning:

Drøftedes.

Familie- og Beskæftigelsesudvalget og Skoleudvalget ønsker at fritidsanalysen går videre ud fra nedenstående kriterier:

- *Der skal være et fritidstilbud i alle skoledistrikter og analysen skal fokusere på kvalitet og robusthed i tilbuddene (herunder antal børn, der bruger tilbuddet). Hvis der er dobbeltdækning i distrikterne, så skal der udarbejdes forslag til alternativ scenarium.*
- *Argumentationerne for nuværende prioritering af placering af fritidscentrene fastholdes.*
- *Det skal afdækkes hvilke tilbud og behov der er for og til 6. klasse.*
- *Analysen formål er ikke at gennemføre et mindreforbrug.*
- *Der skal ikke arbejdes videre med modulopbygning af DUS tilbuddene.*

Jens Toft-Nielsen var fraværende.

Sagsbeskrivelse

Nærværende punkt fremsendes, fordi Skoleudvalget har ønsket at blive inddraget i analysen af fritidstilbud inden der udarbejdes scenarier. Da analysen ligeledes vedrører Familie- og Beskæftigelsesforvaltningens område vurderes det hensigtsmæssigt, at drøftelsen foregår på det fælles udvalgsmøde.

Baggrund

Skoleudvalget igangsatte i januar 2016 en analyse af fritidstilbuddet til børn i 0.-7. klasse. Analysen omfatter DUS1, DUS2, junior klubber og ungdoms klubber i Ungdomsskolen, fritidscentre samt Kulturskolens tilbud. Derudover er der indhentet oplysninger om folkeoplysningstilbud i de 50 skoledistrikter.

Analysen består af to dele – en kortlægningsdel og en analysedel. I kortlægningsdelen er alle skoledistriktet gennemgået i forhold til, hvilke fritidstilbud der findes samt oplysninger om børnetal, lokaler, ledelse og økonomi. Derudover er der gennemført interview med udvalgte skolebestyrelser, skoleledere, DUS-ledere, lærere, pædagoger, ledelse og medarbejdere i Ungdomsskole og på fritidscentre samt bestyrelse i Ungdomsskolen og Kulturskolen.

I analysedelen opstilles en række scenarier for kommende fritidstilbud på baggrund af kortlægningen og de politiske tilbagemeldinger på det fælles udvalgsmøde.

Der er nedsat en styregruppe, referencegruppe og arbejdsgruppe i forhold til analysen.

Nedenstående præsenteres de væsentligste fund i kortlægningsdelen. Fundene er opdelt i fritidstilbud til 0.-3. klasse og fritidstilbud fra 4. klasse.

Fritidstilbud - 0.-3. klasse

På alle skoler er der til 0.-3. klasse etableret DUS. DUS står for "Det Udvidede Samarbejde". DUS-ordningens normering gives til tre hovedformål: "Det rene fritidstilbud", som praktiseres i form af morgenåbning og DUS-tid efter skoletid, "Overlappende tid", som gives til pædagogernes deltagelse i skoledelen og "Understøttende undervisning" (overlappende tid og understøttende undervisning tildes skoledelen men gives til DUS-pædagoger). Der ydes søskenderabat og der er mulighed for friplads. DUS er et kontrolleret pasningstilbud.

Skolelederen har den overordnede pædagogiske og administrative ledelse, DUS-lederen har den daglige ledelse (og indgår i skolens teamledelse) og skolebestyrelsen fører tilsyn.

Det pædagogiske grundlag for DUS-ordningens virksomhed er beskrevet i "indholdsplan for DUS" fra 2005. Her arbejdes med 6 kerneområder inden for hvilke der skal tilbydes pædagogiske aktiviteter. De 6 kerneområder er: Personlig udvikling, Social udvikling, Sprog og kommunikation, Sundhed, bevægelse og motorisk udvikling, Kulturelle udtryksformer og værdier og Naturen.

I tilknytning til DUS-ordningerne er der koblet forskellige funktioner; herunder bl.a. landsbyordning (DUS er suppleret med en børnehavegruppe), DUS2 (fritidstilbud til børn i 4.-5. klasse), fritidstilbud til børn med specielle behov samt fritidstilbud til tokulturelle børn.

Som følge af Folkeskolereformen er tiden til den rene DUS-tilbud reduceret til tidrummet 14-17.

Kortlægningen viser bl.a.,...

- At der ikke er sket et fald i antallet af børn i DUS. Dækningsgraden er i 2015/16 på 93 % mod 89 % i 2012/2013
- At dækningsgraden i 0. klasse er 97 %, 1. klasse 97 %, 2. klasse 92 %
- At dækningsgraden i 3. klasse er 79 % i 2014/15 mod 85 % i 2013/14

- At interviewrunden bl.a. viser, at flere skoler oplever, at det er vanskeligt at lave længerevarende pædagogiske forløb
- At interviewrunden bl.a. viser, at flere skoler ønsker at skærpe det pædagogiske indhold og øge kommunikationen omkring de aktiviteter der foregår i DUS
- At interviewrunden viser, at flere skoler arbejder med at skabe endnu tydeligere sammenhæng mellem lærings- og trivselsmål mellem skole- og fritidsdel
- Mange skoler vælger at lade 3. klassebørnene være en del af DUS2. Dette bl.a. begrundet i, at 3. klasse-målgruppen aldersmæssigt ofte er mere tilknyttet til målgruppen i DUS2.

Fritidstilbud – 4. klasse og frem

På 37 skoler er der tilknyttet en DUS2, som er organiseret i Skoleforvaltningen. DUS 2 er et eftermiddagstilbud for børn på 4. og 5. klassetrin – mange steder har man tillige aftenåbent ca. en gang ugentligt. Der gives bevilling til 12 timer pr. uge i 40 uger.

Der kan lokalt aftales anden åbningstid. Der er ingen pladsgaranti i DUS 2. Der er betaling for tilbuddet, men mulighed for økonomisk friplads. DUS2 personalet deltager i skoledelen. DUS-lederen er ligeledes leder af DUS2. Alle DUS2'er er fysisk placeret på skolens grund. I tilknytning til DUS2 er der på 8 skoler etableret brobygning, der er et tilbud til elever på 6. klassetrin. Der er pr. 1. februar 2016 1.271 børn i DUS2. Det samlede budget til DUS2 er på 10,3 mio. kr. (heri indgår ikke ressourcer til DUS-leder og lokaler).

På 6 skoler er der tilknyttet en juniorklub, som er organiseret i Ungdomsskolen. Juniorklubbens målgruppe er børn, der går i 4.-6. klasse. Juniorklubberne fungerer som værested for børnene efter skoletid. De fleste juniorklubber har tillige aftenåbent et par aftener om måneden. Der er åbent 40 uger om året. På nogle skoler er DUS-lederen ligeledes klubleder i juniorklubben. Juniorklubberne er på nogle skoler fysisk placeret på skolen – andre steder uden for skolens matrikel. Juniorklubberne har i 2016 et samlet budget på 1,5 mio. kr. (heri indgår ligeledes tid til ledelse). Der er pr. 1. februar 2016 i alt 238 medlemmer.

I 10 af de mest udsatte boligområder er der tilknyttet et fritidscenter. Fritidscentrene er opført i umiddelbart nærhed af den lokale skole, og indgår i et forpligtende samarbejde med denne. Målgruppen på fritidscentrene er primært børn og unge mellem 10 – 18/23 år med behov for en specifik forebyggende indsats (5 % og 15 % børn). Det tilstræbes dog i fritidscentrene, at det fortsat er attraktivt for alle børn og unge i lokalområdet at benytte fritidscentrene.

Fritidscentrene løser en række opgaver i lokalområderne og har en opsøgende forpligtelse. Der er pr. 1. februar i alt 843 brugere i fritidscentrene i alderen 10-14 år. (Ungdomsklub medlemmer er ikke indeholdt i tallene) Fritidscentrene har åbent 52 uger om året og åbningstid fra 14.00 til 18.00, og lejlighedsvis weekend og aftentilbud. Fritidscentrene samlede budget er på 37,3 mio. kr. (Beløbet dækker hele målgruppen 10-18 år; herunder beløb til understøttende undervisning/forebyggelses seminarer, Fritidsklub, Ungdomsklub, opsøgende og udgående procesarbejde, samt ledelse).

Der er ungdomsklubtilbud til alle elever fra 7. klasse. Alle elever får orientering om ungdomsskolens fritidstilbud samt hold, arrangementer og rejser. Målgruppen er unge i alderen 13-19 år. Ungdomsklubberne har typisk åbent 2-4 gange om ugen i ca. 35 uger om året. Ungdomsklubben er gratis for de unge.

Kortlægningen viser bl.a., ...

- At dækningsgraden i DUS2 er faldet fra 55 % i 2012/13 til 40 % i 2014/2015
- At der er meget store forskelle på fritidstilbuddet fra skoledistrikt til skoledistrikt både indholdsmæssigt og økonomisk
 - Indholdsmæssigt: Der er store forskelle på aktivitetsudbuddet – fra et lille udbud til bredt aktivitetsudbud, hvor daglige aktiviteter er suppleret med aften- og weekendaktiviteter
 - Økonomisk: Rammerne og de lokale prioriteringer er forskellige

- At der i flere skoledistrikter er et begrænset fritidstilbud (der er få børn i DUS2/juniorklub, der er ikke et tilbud til 6. klasse, Kulturskolen har få elever og der er få tilbud fra foreningslivet) – det gælder særligt i nogle af Aalborg Kommunes landdistrikter
- At der i to skoledistrikter ikke er tilbud til 4.-5. klasse – Det er på Hou og Sebber skoler
- I to skoledistrikter – Gl. Lindholm skole og Løvvangskolen – er der både en DUS2 og et fritidscenter. De to tilbud dækker dog forskellige målgrupper og har forskellig åbningstid, der er således ikke tale om, at børn i disse skoledistrikter har flere fritidstilbud.
- I to skoledistrikter – Løvvangskolen og Sofiendalskolen – er der både et ungdomsklubtilbud i ungdomsskoleregi og fritidscenterregi – igen er der dog tale om forskellige åbningstider.
- I et skoledistrikt – Gug skole - er der både ungdomsklubtilbud i skoleafdelingsregi og i ungdomsskoleregi
- At der i 29 skoledistrikter ikke er et tilbud til 6. klasse – det gælder de skoler, hvor der er DUS2 uden brobygning
- At der i 40 skoledistrikter er fritidstilbud i 40 skoleuger – i de resterende 10 skoledistrikter er der 52 ugers åbent

Øvrige tilbud

Aalborg Kulturskole tilbyder undervisning i musik, drama og billedkunst på alle folkeskoler i Aalborg Kommune. Der opkræves betaling for undervisningen. Kulturskolen har i alt i 2015/2016 4.374 elever.

I Aalborg Kommune er der en lang række idrætsforeninger, spejdere, hobbyklubber, ungdomspolitiske organisationer og aftenskoler til målgruppen. Foreningslivet indgår ikke i analysen. Der er således ikke opdaterede data på foreningstilknytningen i skoledistrikterne. Generelt kan det dog konstateres, at foreningslivet samlet set ikke har oplevet et fald i antallet af unge i alderen 7-19 år efter Folkeskolereformen.

Kortlægningen viser,

- At Kulturskolen ikke har oplevet et fald i elevtallet efter Folkeskolereformen
- At Kulturskolen har elever på alle skoler – og at dækningsgraden varierer fra 2 % til 89 %

Drøftelse på det fælles udvalgsmøde

Der ønskes på det fælles udvalgsmøde bl.a. på baggrund af kortlægningen en drøftelse af, hvilke scenarier der skal arbejdes videre med. I forhold til drøftelsen kan der fx tages udgangspunkt i nedenstående spørgsmål:

Spørgsmål i forhold til DUS1

- Skal der i scenarierne være forslag til ændret serviceniveau fx i forhold til bemanning og åbningstid eller er der tilfredshed med nuværende serviceniveau?
- Skal det være gratis at gå i DUS eller skal der fortsat være deltagerbetaling?
- Hører 3. klasserne aldersmæssigt til i DUS1 eller i fritidstilbuddet fra 4. klasse (DUS2, juniorklub, fritidscenter)?
- Skal der være mulighed for, at man kan vælge forskellige moduler fx morgenpasningsmodul, eftermiddagsmodul eller feriepasningsmodul?
- Skal DUS-ordningerne indgå samarbejdsaftaler med forenings- og kulturlivet og Kulturskolen?

Spørgsmål i forhold til fritidstilbuddet fra 4. klasse

- Hvor høj grad af lighed/forskellighed i tilbuddene er der behov for i skoledistrikterne?

- Skal der være et fritidstilbud til børn fra 4. klasse fysisk på alle skoler eller kan fritidstilbuddet samles i større enheden?
- Skal alle børn have et fritidstilbud på alle klassetrin fra 0.-7. klasse eller er det okay, at der ikke er fritidstilbud særligt i landdistrikterne og i forhold til 6. klasse?
- Ønskes der mere sammenhæng ledelsesmæssigt mellem DUS1, DUS2/juniorklub/Ungdomsskolens ungdomsklubber eller prioriteres det højere, at børnene møder forskellige voksne?
- Ønskes der mere sammenhæng lokalemæssigt mellem DUS1, DUS2/juniorklub/Ungdomsskolens ungdomsklubber eller prioriteres det, at børnene skifter til et andet miljø?
- Fritidscentre har en særlig forpligtelse i forhold til 5 % og 15 % børn i udsatte boligområder. Hvilken indsats skal der være for 5 % og 15 % børn i de skoledistrikter, hvor der ikke fysisk er placeret et fritidscenter?

Bilag:

Bilag 1 DUS2 og brobygning.docx

Bilag 2 Juniorklubber.doc

Bilag 3_ Fritidscentre i Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen.docx

Bilag 4 børnetal - DUS.pdf

Bilag 5 Kulturskoleelever.pdf

Bilag 6: Gennemgang af skoledistrikter.docx